

Passages over het Bureau voor de grondrechten uit handelingen van het debat d.d. 1 februari 2005

De heer **Jurgens**: Intussen wordt er een façade opgebouwd van verhoogde bescherming van de grondrechten van de Europese burger. Het Europees bureau inzake Racisme en Vreemdelingenangst in Wenen moet, zo wil de Europese Raad, worden omgebouwd tot een Europees bureau voor de mensenrechten. Dat klinkt prachtig maar is in feite een doublure van hetgeen de Raad van Europa in de loop van een halve eeuw reeds heeft opgebouwd in Straatsburg rond het Europees Hof voor de Mensenrechten. Alle 25 leden van de EU zijn lid van de Raad van Europa. Waarom dan de Raad van Europa ondermijnen door het werk dunnetjes over te doen, zoals nu in het Haags Programma wordt voorgesteld? Als het bureau niet meer wil zijn dan een instituut dat erop toeziet dat de EU als zodanig, conform het door de EU aanvaarde handvest, de mensenrechten respecteert, dan is het aanvaardbaar, evenals soortgelijke instituten in vele nationale staten die het beleid van de eigen nationale overheid kritisch volgen. De EU moet echter niet pogen het werk van de Raad van Europa over te doen. Daardoor zou een nog grotere kloof ontstaan met de andere 20 leden van de Raad van Europa die geen lid zijn van de EU. Wil de minister zich ervoor inzetten dat het bureau in Wenen zijn broodnodige werk blijft verrichten in de strijd tegen racisme en vreemdelingenangst, maar zich niet begeeft op het terrein waarop het dubbel werk doet? Het bureau moet gewoon blijven doen wat het nu doet en geen taken krijgen die al in Straatsburg voortreffelijk worden vervuld.

(...)

Minister **Donner**: De heer Jurgens heeft gevraagd of ik steun wilde geven aan de omvorming van het bureau racisme en xenofobie in een mensenrechtenbureau. Die passage in het programma heeft betrekking op een besluit dat de Europese Raad al in 2003 heeft genomen. De bedoeling van het bureau was juist dat de Europese Unie met het nieuwe verdrag sterker zou gaan functioneren op het terrein van de grondrechten, te waken voor overlapping en voor doublures tussen Straatsburg en de Europese Unie. Daar komt bij dat het zeker op het terrein van Justitie en Binnenlandse Zaken van belang is om, soms al veel eerder dan bij eventuele klachten in Straatsburg, gewezen te worden op mogelijke problemen uit een oogpunt van bescherming van de mensenrechten om het vertrouwen te scheppen dat nodig is om nauw te kunnen samenwerken op het terrein van politie en justitie.

In die zin heeft een dergelijk bureau wel degelijk een belangrijke functie zonder dat er sprake is van een doublure met de werkzaamheden in Straatsburg.

(...)

De heer **Jurgens**: Dan kom ik nog op het punt van het bureau te Wenen. Wij weten allen dat de Oostenrijkers per se een agentschap van de Europese Unie moesten hebben. Dat is een gerechtvaardigde kwestie van de verdeling van posten. Ik vrees dat zoiets, als het eenmaal bestaat, zichzelf dik gaat maken en probeert te concurreren met wat al in Straatsburg aanwezig is en tot op zekere hoogte ook in Luxemburg. Het Hof in Luxemburg ziet immers ook toe op de fundamentele grondrechten die in Europa heersen. Ik zie ook niet hoe de minister het zou kunnen voorkomen. Daarom vraag ik hem heel concreet hoe hij mij de garanties kan geven dat met name de JBZ-raad bij de uitwerking van het Haags Programma erop zal toezien dat het bureau inderdaad aanvullend zal opereren op de wijze die hij beschreef en niet het werk zal gaan doen dat al voortreffelijk wordt verricht door de Raad van Europa.

(...)

Minister **Donner**: De heer Jurgens vroeg mij wat de waarborgen zijn met betrekking tot het agentschap in Wenen. De Europese Raad heeft in de besluitvorming de kaders en de taken van dat bureau aangegeven. Verder zal de Commissie het bureau alsnog moeten regelen in een concreet voorstel. Daarin zal het punt van de waarborging ook aan de orde komen. Op dit moment kan ik er evenwel nog niets concreets over zeggen, omdat er nog geen teksten liggen.